T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/549
KARAR NO : 2023/676
KARAR TR : 27/11/2023

ÖZET: Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde usta öğretici olarak çalışmaktayken iş akdi feshedilen davacı tarafından, ödenmediğini ileri sürdüğü tazminat ve alacaklarının ödenmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E.B
Vekili : Av. M.T.T
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. H. Ö

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 26/01/2004 - 30/07/2020 tarihleri arasında Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde usta öğretici olarak görev yapmakta iken 30/07/2020 tarihinde iş akdinin feshedildiğini belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 500 TL kıdem tazminatı, 250 TL eksik ödenen ücret farkı, 100 TL yıllık izin, 100 TL ilave tediye, 100 TL ayrımcılık tazminatı alacağının iş akdinin sona erdiği tarihten itibaren işleyecek en yüksek mevduat faizi ile birlikte, davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Ankara 58. İş Mahkemesi 07/12/2021 tarih ve E.2021/400, K.2021/248 sayılı kararı ile, davacıya ödenmesi gereken iş kıdem tazminatı, eksik ödenen ücret farkı, yıllık izin, ilave tediye ücretinin davacının hak kazandığı tarihten idareye başvuru yaptığı tarihe kadar olan süreç için Merkez Bankası kriterleri dikkate alınarak güncelleme yapılmak suretiyle hesaplanarak ödenmesi ve bu ödemeye davacının davalı idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faizin de eklenmesi gerektiği belirtilerek davanın kabulüne, ayrımcılık tazminatı talebinin reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur.

3. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 30. Hukuk Dairesi 25/10/2022 tarih ve E.2022/3327, K.2022/3489 sayılı kararı ile, dosyadaki verilerle çelişmeyen tespitlerine ve uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kurallarına göre, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 355. maddesi uyarınca istinaf sebepleriyle sınırlı olarak ve resen kamu düzeni yönünden yapılan inceleme sonucu, ilk derece mahkemesinin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle tarafların istinaf başvurusunun 6100 sayılı HMK'nın 353/1-b.1 maddesi gereğince ayrı ayrı esastan reddine karar vermiş, bu karara karşı temyiz isteminde bulunulmuştur.

4. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 23/01/2023 tarih E.2022/17655, K.2023/1209 sayılı kararı ile, Dosya içeriğine göre davacının, davalı nezdinde çalışması için 657 sayılı Kanun'un 89 uncu maddesinde belirtilen statü içinde ve Kaymakamlık onayı ile görevlendirilmiş olduğu, şu hâlde davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunduğundan söz edilemeyeceği, bu durumda aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi işveren ilişkisi olarak nitelendirilemeyeceğinden taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tâbi olduğunun kabulü gerektiği, bu maddi ve hukuki olgulara göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup Mahkemecedavanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar verilmesi gerekirken uyuşmazlığın esası hakkında karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ortadan kaldırılmasına, İlk Derece Mahkemesi kararının usulden bozulmasına karar vermiştir.

5. **Ankara 58. İş Mahkemesi 06/06/2023 tarih ve E.2023/187, K.2023/314sayılı kararı** ile, davacının, davalı nezdinde çalışması için 657 sayılı Kanun'un 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve kaymakamlık onayı ile görevledirilmiş olduğu, davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunduğundan söz edilemeyeceği, bu durumda aradaki hukuki ilişkinin iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi işveren ilişkisi olarak nitelendirilemeyeceği taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğu anlaşıldığından, bozma ilamı doğrultusunda dava konusu uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı mercii olduğu gerekçesiyle HMK.114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

6. Davacı vekili aynı istemle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

7. **Ankara 17.İdare Mahkemesi 04/10/2023 tarih ve E.2023/1445 sayılı kararı**ile, olayda, davacı ile davalı idare arasında geçici bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatı, yıllık izin ücreti, hafta tatili ücreti ile ilave tediye ücreti tazminatının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünün adli yargı merciilerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca görev yönünden reddi gerektiğinden, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan2. maddesi şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar..."

9. 506 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

10. 5510 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanmasında;
...
6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,
...
ifade eder.
..."

11. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

12. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

13. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.
Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.
İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

14. 4857 sayılı Kanun'un 8. maddeyle başlayan "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlarayer verilmiştir.

15. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.
(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.
(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

16. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1)Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

17. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

18. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçiş Hükümleri*" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/11/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

20. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Dava, Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde 26/01/2004 - 30/07/2020 tarihleri arasında usta öğretici olarak çalışan davacının fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere kıdem tazminatı, yıllık izin ücreti, hafta tatili ücreti, ilave tediye ücreti ile ayrımcılık tazminatının fesih tarihinden itibaren işleyecek en yüksek banka mevduat faiziyle birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

22. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminat ve alacakların İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Ankara 17. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ankara 58. İş Mahkemesinin 06/06/2023 tarih ve E.2023/187, K.2023/314sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 17. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 58. İş Mahkemesinin 06/06/2023 tarih ve E.2023/187, K.2023/314 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/11/2023tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN